

KOPRSKE

ŠTEVILKA 12, MAJ 2009

OBRTNIŠKE NOVICE

INFORMATIVNO GLASILO OBMOČNE OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE KOPER

30 let Območne obrtno-podjetniške zbornice Koper

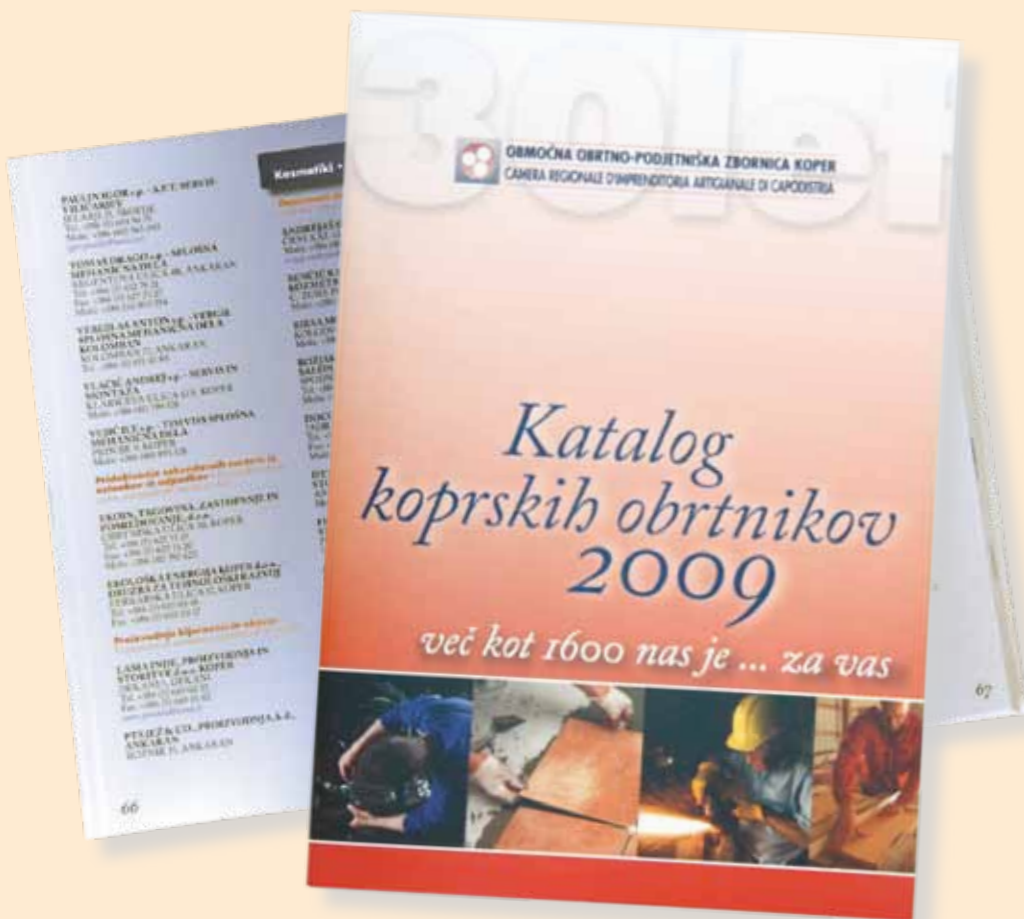
Seminar **Brez strahu pred davčnimi inšpektorji**

Delavnica **Izobražujte se s Potezo**

Predavanje **Praktičen prikaz uporabe tahografov**

Predstavitev **Štipendijske in garancijske sheme**

Večni bojevniki

Ob 30-letnici delovanja je Območna obrtno-podjetniška zbornica Koper izdala Katalog svojih članov – obrtnikov in drugih.

Katalog bo prav gotovo dobrodošel pripomoček uporabnikom in zato tudi dobra promocija članov zbornice.

Katalog je izšel v nakladi 6.000 izvodov. Člane zbornice, ki želijo katalog ponuditi strankam v svojih obratovalnicah vabimo, da se zglasite na zbornici, kjer lahko prevzamete določeno število publikacij.

Če kaj, je skupni imenovalac, značilen za vse obrtnike (danes male in večje podjetnike), večni boj. Bodisi za obstanek bodisi za napredek dejavnosti.

Obdobje po drugi svetovni vojni zasebni iniciativi ni bilo naklonjeno. Nič čudnega, da je bila obrt omejena le na rokodelstvo, zadovoljevanje potreb prebivalcev, ki so od nekdanj potrebovali čevljarje, brivce, krojače, kovače, mehanike, gostilničarje in podobne profile. Obrtniki so delali v kletih, garažah, praviloma v nič kaj zavidanja vrednih prostorih. Istra s Kopro vred v Sloveniji in Jugoslaviji v tem ni bila nobena izjema. Pogoji za delo so bili težki, obrtništvo kot relikv in potencialna nevarnost novega kapitalizma pa pod strogim nadzorom. Še posebej, če je komu šlo malo bolje. In da mu ne bi šlo predobro, si je oblast omislila tudi omejitve pri zaposlovanju. Najstarejši obrtniki se še dobro spominjajo, da redki uspešni in prodorni več kot pet zaposlenih niso smeli imeti, o kakšni proizvodnji pa ni bilo moč niti sanjati. Danes je drugače, a vendarle uvodna ugotovitev o večnem boju ostaja nespremenjena.

V posebni številki Koprskih obrtniških novic objavljamo nekaj ponatisov gradnje obrtnega doma, ki je bil med prvimi v Sloveniji, zgodovinskih dejstev, zanimivosti, prelomnih trenutkov, ki so bili ob desetletnici Obrtnega združenja Koper ovekovljeni v ličnem zborniku s peresom Barbare Verdnik. Izšel je leta 1989, dve leti pred osamosvojitvijo Slovenije, pred obdobjem, ko se je pogled na zasebno iniciativo začel močno spreminjati, ko je zasebna pobuda pričela dobivati drugačno veljavo, pomen.

Obrt v Kopru najprej nazaduje

V Kopru pa tudi vsej Slovenski Istri je bil položaj obrti po vojni drugačen in celo slabši kot v Sloveniji in državi. Položaj Cone B je bil namreč vse do leta 1954 negotov, s podpisom Londonskega memoranduma in priključitvijo bivšega koprškega okraja matični domovini pa je obrt doživela nov udarec. Zasebni obrtniki so se zaradi strahu pred nacionalizacijami in drugimi idejami rojenega socializma izseljevali v Italijo in ob koncu leta je bilo v koprski občini le še 40 obrtnikov, ki so se zlasti na podeželju ukvarjali z mlinarstvom, žagarstvom, kovaštvom, kolarstvom, oljarstvom in podobnimi dejavnostmi. Tudi te so kasneje skoraj popolnoma izumrle, danes pa se sicer zelo okleščene znova pojavljajo. Obrtniki južnoprimorske regije so bili že takrat organizirani (od leta 1952 do 1956) v tri obrtne zbornice za okraje Koper, Sežana in Postojna. Zaradi velikega upada števila zasebnih obrtnikov so si zbornični organi prizadevali, da bi ustanovljali več obrtno-družbenega sektorja. Pojavljati so se začela mizarstva, pekarstvo, tapetništvo, krojaštvo, brivsko-frizerski saloni, prevoznništvo, avtomehanika in pleskarstvo. Brez posebnih spodbud, prej nasprotno, pa se tudi zasebniki niso pustili potisniti čisto v kot. Odprli so vulkanizerstvo, steklarstvo, elektrikalstvo, ključavničarstvo, šiviljstvo in celo dva gostinska lokala. Leta 1956 so se okraji združili in ustanovljena je bila Okrajna obrtna zbornica Koper. Njen predsednik je postal Martin Praček, ki so ga oblasti Cone A preganjale zaradi njegove družbenopolitične aktivnosti ter se je moral iz Trsta preseliti v Izlo. Za tajnika je bil imenovan Uroš Hribernik, v prvem upravnem odboru pa so bili: Jože Bregman, Franc Turšič, Anton Žagar, Anton Bolčič in mizar Celan iz Postojne ter drugi. Vsi so se nadvse trudili, da bi po svojih najboljših močeh ustvarjali pogoje za razvoj zasebnega in družbenega sektorja obrti. Obrt pa se je le počasi pobirala, čeprav je dobil družbeni sektor nekoliko večji razmah kot zasebni. Toda število prebivalcev je proti koncu petdesetih let raslo, vse več je bilo potreb po obrtniških in tudi drugih storitvah. Vendar so občinski organi še vedno uporabljali zakonske instrumente, ki so obrt zavirali, saj je bil strah pred njenim negativnim vplivom na socialni

Začetki obrtništva v Kopru so bili težki. Obrtniki so si marsikdaj pomagali med seboj. Stane Velikonja (spodaj), Ciril Novak (zgoraj) in Branko Popović (desno) pri opremljanju obratovalnice Elektro Velikonja.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Koper
Camera regionale d'impreditoria artigianale Capodistria
Staničev trg 1, 6000 Koper
tel 05/61 390 00, fax 05/62 719 17
e-mail: ooz.koper@ozs.si
internet: www.ooz-koper.si

Predsednik: Vladimir Ražman, tel. 05/61 390 14
Sekretarka: Elide Laginja, tel. 05/ 61 390 12
Obrtni register: Tatjana Ivančič, tel. 05/61 390 11
Sekcije: Andreja Kozlovič, tel. 05/61 390 13

URADNE URE ZBORNICE

Strokovne službe

- ponedeljek, sredo, petek od 8.00 do 12.00 ure
ob sredah tudi od 14.00 do 16.00 ure

Brezplačno davčno svetovanje

- (v 1. nadstropju OOO Koper)
sreda: od 12.00 do 14.00 ure - tel. 05/ 61 390 15
- Davčno svetovanje zajema
- področje vodenja poslovnih knjig in evidenc ter davčnih obračunov in poslovne bilance,
- področje plače, nadomestil plač, drugih prejemkov iz delovnega razmerja in povračil stroškov v zvezi z delom ter davki in prispevki za socialno varnost,
- področje obračunavanja in plačevanja DDV pri prometu blaga in storitev ter trošarin,

- področje obdavčitev fizičnih oseb (dohodki iz dejavnosti, dohodki iz premoženja in premoženjskih pravic, dobički iz kapitala, prenos poslovanja z vidika osnovnih sredstev, zalog, terjatev, posojil, zaposlenih, ipd.) ter obdavčitev pravnih oseb,
- področje davčnih postopkov in pristojnosti davčnega organa,
- druga svetovanja, ki smiselno spadajo v to področje svetovanja.

Brezplačno pravno svetovanje

- Urnik pravnega svetovanja
- (v 1. nadstropju OOO Koper)
sreda: od 15.00 do 17.00 ure,
 - pri odvetniku Janezu Starmanu na sedežu odvetništva Starman/Velkaverh na Ferrarski 12, Koper.
ponedeljek in četrtek: od 16.00 do 18.00 ure
- Pravno svetovanje zajema
- dajanje vseh vrst ustnih pravnih nasvetov
 - pomoč članom OOO Koper pri izpolnjevanju formularnih listin v delovno pravnih zadevah, sestave odpovedi, ipd.
 - pregledovanje in ustno svetovanje glede dokumentov, pogodb in drugih že pripravljenih listin

Brezplačno premoženjsko svetovanje

Vlaganje v plemenite kovine - samo po predhodni najavi na tel. 040/233 703 (ga. Suzana Frankarli)

OPOZORILO: Svetovanja lahko koristijo člani le z veljavno kartico Obrtnik.

Člane zbornica vabimo, da morebitne pripombe ali predloge v zvezi z delom svetovalcev posredujete zbornici v pisni obliki.

KOPRSKE OBRRTNIŠKE NOVICE

Izdajatelj: Območna obrtno-podjetniška zbornica Koper
Urednica: Elide Laginja - novinarka: Mateja Markončič - sodelavka: Andreja Kozlovič
Oblikovanje in tehnična ureditev: Premo d.o.o.
Tisk: Tiskarna VEK Koper - naklada: 1700 izvodov
Člani OOO Koper prejemajo glasilo brezplačno

zem še zelo velik. Tako je bilo takrat v Kopru le 124 obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev ter 40 učencev. Nosilcev obrti je bilo med njimi le 47, saj so bili le ti redno obdavčeni, ostali so bili pavšalisti in so opravljali izključno storitvene dejavnosti v mestu in na podeželju. Ker so potrebe pri vzdrževanju stanovanj in za hišne svete naraščale, je nov zakon o stanovanjskih skupnostih leta 1959 slednjim dovoljeval, da so ustanovljale storitvene obrtne obrate. Oproščeni so bili plačevanja vseh družbenih obveznosti, zato so se naglo širili, zanje pa so lahko delali delavci družbenih in zasebnih sektorjev. Kljub temu pa bi o razvoju obrti še vedno težko govorili. Bolj bo držalo, da je vse do leta 1963 nazadovala. Zatem je bil sprejet nov obrtni zakon, s katerim je bil določen razvoj družbenega in zasebnega sektorja obrti. Močnejša obrtna podjetja so prešla v industrijsko panogo, nekatera druga iz družbenega sektorja pa so skupaj z obrtniki pri stanovanjski skupnosti ustanovljala obrtniške centre. Tako je leta 1965 nastal tudi Obrtni center Koper. Nekoliko ugodnejši so postali tudi pogoji za zasebni sektor, saj so bili omiljeni predpisi za pridobitev obrtnih dovoljenj in tudi davčni predpisi so se v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko popravili.

Obrtniki opozarjajo na svojo prisotnost v družbi

Obrt pa je bila tudi v začetku šestdesetih let prepuščena sama sebi, volji in vztrajnosti nekaterih posameznikov. Nenehne organizacijske spremembe so povzročale,

da je bil njen razvoj stihijski, medtem ko je gospodarstvo stopalo po razvojni poti z velikimi koraki. Obvezno članstvo v obrtnih zbornicah je z njihovo ukinitvijo leta 1960 prenehalo. V Kopru so imeli leto kasneje še Obrtno komunalno zbornico, z združitvijo okrajev Koper in Nova Gorica pa je bila tudi ta kmalu ukinjena in ustanovljena le ena skupna zbornica za celotno primorsko regijo. V novi zbornici so prevladovalle druge gospodarske panoge, kot so industrija, trgovina, turizem in delno kmetijstvo, obrt pa je postala postranskega pomena. Vzgoja kadrov je iz obrtnih zbornic v celoti prešla v pristojnost vajeniških in drugih strokovnih šol, zmanjševalo se je izobraževanje učencev na delovnih mestih v delavnicah, povečevalo se je teoretično izobraževanje v šolah. Obrtniki pa so vsaj na občinski in regijski ravni ostajali neorganizirani. Nekaj spodbud za nastajanje novih obrtnih poklicev in dejavnosti pa se je le porajalo. Koper se je širil, zgrajena je bila velika tovarna Tomos in nekatera druga podjetja, število prebivalcev je skokovito naraščalo in potrebovali so seveda tudi obrtne storitve. Krizno obdobje, ki se je v našem gospodarstvu leta 1962 že začelo, je ustvarjalo pogoje, da so o samostojnem osebnem delu začeli razmišljati tudi strokovni kadri v industriji. V Kopru so se tako pojavili prvi orodjarji, obdelovalci kovin, predelovalci plastičnih mas, izdelovalci drobnih kovinskih predmetov in drugi. Ti so predstavljali tudi prve zametke kooperacij, saj je njihovo delo potrebovala tudi industrija in trgovina. Spomladi leta 1965 so bili v Sloveniji ukinjeni vsi okraji in z njimi vse okrajne gospodarske zbornice. Gospodarstvo in

Frizerka Modra Gorela sprejema 1. nagrado na Okrajnem tekmovanju frizerjev, v Kopru, 12. decembra 1961. (slika zgoraj)

Na tekmovanju je sodelovala tudi frizerka Mira Kolnik, katero dejavnost danes nadaljuje hčerka Maja Kolnik Švara. (slika levo)

zasebna obrt sta na terenu ostala brez strokovne organizacije, ker je bila v Ljubljani zbornica za vso republiko. Ta je imela sicer službo za razvoj obrti, trgovine, gostinstva in turizma, vendar je bilo območje preveliko, da bi bilo zaznati njeno delo tudi v občinah. Zato je bilo nenehno slišati zahteve, da je treba za obrt, gostinstvo in turizem zbornične službe ponovno organizirati na terenu. Glas obrtnikov je prve premike dosegel leta 1966, ko je bila pri Gospodarski zbornici organizirana služba storitvenih dejavnosti, pri njej pa sveti za obrt, gostinstvo in turizem. V njih so bili ob obrtnih podjetjih zastopani tudi predstavniki zasebne obrti. Člani svetov so se ukvarjali s takrat perečimi vprašanji: z uvajanjem obveznega pokojninskega zavarovanja obrtnikov, pripravljali so prve kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih, zlasti pa so poudarjali enakopravno obravnavanje zasebne obrti in družbenega sektorja. Za občine Koper, Izola, Piran in Sežana je deloval en strokovni odbor, ki je imel svoj upravni odbor s predstavniki zasebne in družbene obrti, člani pa je

imel tudi v republiškem svetu za obrt. Prvi začasni predsednik strokovnega odbora je bil Alojz Bandelj, direktor splošnega podjetja Ključavničarstvo Koper, ki ga je po letu dni zamenjal Ivan Baškovič, direktor izolske Opreme. Podpredsednik je postal samostojni obrtnik steklar Branko Popovič, ki je to funkcijo opravljal vse do ustanovitve Obrtnega združenja Koper, ko je bil imenovan za predsednik.

Dom obrtnikov

Ko je bilo kopsko obrtno združenje leta 1979 ustanovljeno, so si strokovne službe, ki so takrat delale za štiri občinska združenja, sicer našle poslovne prostore, vendar so bili ti zelo tesni in neprimerni. Na Župančičevi 16 so imele tri majhne pisarne na 33 kvadratnih metrih in brez sanitarij, v strokovnih službah sta bila zaposlena le tajnik in administratorica, kar je bilo za vedno večji obseg dela premalo. Zato so se kaj hitro porodile zamisli in potrebe, da bi si obrtniki v Kopru našli primernejše prostore. Pravzaprav so si želeli, da bi imeli svoj dom, kot nekatera druga združenja v Sloveniji.

Otvoritev Obrtniškega doma na Staničevem trgu v Kopru, 14. maja 1983

Potem je napočil trenutek, ki so ga obrtno združenje Koper in njegovi člani tako težko čakali. Na slavnostni seji skupščine 14. maja 1983 so naposled odprli svoj resnično zgleden Dom obrtnikov. In ta dan so imeli obrtniki Kopru res kaj pokazati. Dom na Staničevem trgu je imel 500 kvadratnih metrov uporabnih površin. V pritličju so uredili prostore za društvene in športno-rekreativne aktivnosti obrtnikov ter razstavni prostor, v katerem so že ponudili na ogled obrtniške izdelke. Prvo nadstropje je bilo namenjeno strokovni službi združenja, organom sekcij gostincev in avtoprevoznikov ter delegacijam samostojnega osebnega dela v skupščini občine in občinskih samoupravnih interesnih skupnostih. Tukaj je bila velika sejna dvorana za obrtnike in pri njih zaposlene delavce, organizirane v osnovni organizaciji sindikata delavcev v zasebnem sektorju. V drugem nadstropju je imela obrtna zadruga Galeb računovodski in knjigovodski servis, ki se bo po šestih letih verjetno odselil v Izolo. Prostori pa seveda ne bodo ostali prazni, saj se dejavnosti združenja širijo in med drugim načrtuje, da bodo za svoje člane, njihove zaposlene in družine že kmalu opremili zobozdravstveno ambulanto. Za doseg tega cilja se je skupščina Obrtnega združenja tudi odločila da nadaljuje z zbiranjem samoprispevka obrtnikov. Naložba v dom je bila takrat vredna 15 milijonov dinarjev, sredstva zanj pa so v celoti zbrali obrtniki. Da bi bil dom čim prej uporaben, se je moralo združenje sicer zadolžiti, zato so obrtniki nadaljevali z združevanjem svojega odstotka in tako poplačali vse obveznosti. Bilo je vredno, so ugotavljali takrat, ko so dobili primerne prostore za delovanje in tako menijo še sedaj, ko z nezmanjšanim ponosom kažejo na enega svojih prvih skupnih dosežkov.

Prodor zasebne pobude

Da je zasebna pobuda pričela dobivati drugačno veljavo in pomen je moč razbrati tudi iz pregleda poročil o delu združenja od leta 1990 naprej. Leto pred osamosvojitvijo – ob tem, da je bila zasebna iniciativa že dokaj uveljavljena in priznana – je bilo značilno po tem, da je število obrtnikov naraščalo. A to naraščanje praviloma ni bilo plod spodbujanja obrtništva ali razcveta te dejavnosti, ampak za mnoge nove obrtnike, ki so se preimenovali v podjetnike, zgolj boj za preživetje. Mnogi so

ostali brez služb in večinoma imeli tudi družine. Takrat je bil opazen porast števila prodajal na drobno, pojavilo se je več avtoprevoznikov z manjšimi vozili, »zacvetelo« je drobno gradbeništvo. Večinoma so bile to obratovalnice z enim samim zaposlenim, nosilcem obrti. Stanje je bilo podobno časom, ko ji je bilo dovoljeno in je živela predvsem storitvena obrt. Da bi ljudje ustanavljali proizvodne obrate, še pomislili niso, saj so težave s proizvodnjo imeli že obstoječi obrtniki. Za vpeljavo proizvodne obrti je bil potreben kapital, toda pogoji za posojila so bili zelo slabi. Zainteresirani za obrt niso imeli kdo ve koliko sreče niti s pridobivanjem obrtnih dovoljenj še manj pa z urejanjem poslovnih prostorov. Vse je potekalo zelo počasi. Se je pa v letu 1990 zgodilo nekaj prelomnega. Sprejeta je bila nova davčna zakonodaja, obrtniki so bili izenačeni z nekdanjimi družbenimi podjetji, odpravljena je bila velika ovira – prometni davek, ki je z ustanovitvijo združenja olajšal delo obrtnikov, člani združenja izenačil z nekdanjimi družbenimi podjetji.

Kasneje so se zgodile tudi organizacijske spremembe in iz Obrtnega združenja je sredi leta 1991 uradno zaživela Obrtna zbornica Koper. Organizacijske spremembe na vsebino dela tedaj niso kdo ve kako vplivale. Ena od pomembnih aktivnosti je že v tistem času bilo svetovanje. Na združenje, kasneje na zbornico, je prihajalo veliko občanov, ki so se odločali za obrt. Hitri nasveti, hitro plasiranje sredstev, ki so jih ljudje dobivali ob stečajih podjetij, so bili ena od možnosti za preživetje. Ob tem, ko je bil za leto 1990 značilen relativno velik priliv v obrtniške vrste, je bilo leto 1991 eno od »najtežjih let« za obrt. V tem letu je nastala nova država Slovenija, tudi velik del obrtnikov je občutil izgubo bivšega jugoslovanskega trga in marsikdo je moral dejavnost tudi zapreti.

Ostali pa so povzročali težave nekateri novi predpisi, ki so državo začeli približevati zahodnemu vzoru tržnega gospodarstva. Sprejeti predpisi naj bi bili koristni, v resnici pa so bili za obrtnike pogosto velika ovira. Najbolj nemogoči so bili Zakon o prometnem davku, Pravilnik o vodenju poslovnih knjig, ni bilo ustreznega Obrtnega zakona, niti Zakona o podjetjih in Zakona o drugih. Veljali so stari zakoni, ki jih je čas »povozil«, in vse to je povzročalo težave, ki so jih morali sprti reševati kar na občinskih svetih. Obrtniki so se ubadali tudi z oderuškimi obrestmi.

Ne glede na to pa so bili obrtniki vedno korak pred drugimi. Mogoče so morali prav zaradi neugodne zakonodaje sami prevzeti skrb za mnogo stvari. Tako so že leta 1974 koprski obrtniki v sodelovanju s sosednjimi zbornicami ustanovili Sklad za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih Južno primorske regije, ustanovili so Stanovanjski sklad, v katerega so združevali sredstva za reševanje stanovanjskih vprašanj pri njih zaposlenih delavcev. Marsikateremu delavcu je sklad dodelil stanovanje, ki ga je ta nato za simbolično ceno odkupil, ker je tako spet določila zakonodaja.

Otvoritev obrtne cone v Šalari v Kopru, 10. maja 1985

Udeleženci obrtniškega novoletnega turnirja v namiznem tenisu leta 1985.

Koprske obrtnice in obrtniki so se radi udeleževali športnih iger. Veselo razpoloženje v Celju leta 1987.

Obrtniki so bili tudi prvi, ki so poskrbeli za svoj »drugi steber« - tisto, kar je postalo zelo aktualno šele v novi državi. Ustanovili so namreč lasten sklad, iz katerega naj bi zagotovili boljše pokojnine obrtnikom in vsaj minimalne pokojnine njihovim družinskim članom, ki so pri njih sicer delali, a se niso smeli pri njih zaposliti.

Prav težave z zakonodajo so bile vedno tiste, ki so obrtnike povezovala in dokazale, kako potrebna je organizacija pri zastopanju njihovih interesov. To je tudi odgovor na vprašanje, ki ga marsikdaj postavijo »mlajši« obrtniki: zakaj pravzaprav potrebujemo zbornico?

Prelomni trenutki

Z reorganizacijo zbornice so leta 1991 člani zbornice postali tudi popoldanski obrtniki in s 1400 članov se je številka povečala na okroglih 2000. Tak porast je bil krepak zalogaj tudi za strokovno službo zbornice. Še vedno se je nadaljeval trend, da so ljudje s prehodom med obrtnike skrbeli večinoma le za lastno preživetje. Mnogim pa to ni uspelo. Zaradi pomanjkanja dela, naročil in že takrat prisotne finančne nediscipline. Glede na vse okoliščine je bila ena od pomembnih aktivnosti zbornice vključevanje v vse sredine, kjer je bilo moč doseči kaj pozitivnega za obrt. Zbornica je tako postala stalni partner ministrstva za gospodarstvo v t. i. pospeševalni mreži malega gospodarstva oziroma podjetništva, saj se je večina obrtnikov sčasoma spremenila v male podjetnike, zbornica je dobila še pomembnejšo svetovalno in informativno funkcijo in se na tem področju spreminjala v pomembnega pospeševalca malega gospodarstva. Svetovalno, informativno delo je bilo sicer bolj »teoretično«. Da bi pa bili tudi materialno koristni, so se v zbornici odločili za sodelovanje s Fibo, banko, ki je nudila relativno ugodne kredite, obrtnikom pa so svetovali tudi, kdaj in kako po proračunska sredstva, ki so bila na voljo za odpiranje novih delovnih mest ali pa ohranjanje le teh, če je obrtnik (ne po svoji krivdi) zašel v hujše finančne težave.

Bolj pogosto se je zbornica pričela pojavljati tudi v medijih. Ena od sredin, kamor se je zbornica še posebej aktivno vključevala, je bil koprski občinski izvršni svet. Na tej ravni je združenje s svojimi obrtniki bilo poseben boj za poslovne prostore. Večina, v katerih so delovali obrtniki, je bila v občinski lasti. Denarja za vzdrževanje ni bilo in ko so obrtniki izrazili interes, da bi prostore kupili ter jih uredili, je nastal problem, ker naj bi te prostore občina lahko prodala le prek licitacij. Ob bitki, da na občini ne bi preveč navili cen, se je bilo treba zavzemati tudi za to, da se najemnikom omogoči neposredni odkup, brez licitacije, saj bi licitacija v kruti konkurenci lahko pomenila tudi izgubo poslovnega prostora za obrtnika, ki je že delal v njem. Kljub trudu, da bi se problem hitro in ugodno rešil, so težave s poslovnimi prostori, zlasti v starem mestnem jedru, ostale aktualne. Leta 1996 je bila situacija celo tako zaostrena, da so se, ne glede na to, da so se želeli vključiti v lokalno razvojno koalicijo za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, obrtniki odločili napovedati celo državljansko nepokorščino.

Brez uspeha. Na občini na »grožnje« niso reagirali. K sreči se problematika poslovnih prostorov danes, ko je podjetništvo vse kaj drugega, kot je bilo v zgodnjih devetdesetih letih, rešuje na drug način. So pa zbornični organi sredi devetdesetih let veliko aktivnosti usmerili v to, da so posameznikom pomagali preživeti s kratkoročnimi premostitvenimi posojili in za slednja pri Skladu za razvoj malega gospodarstva pridobivali denar za subvencioniranje obresti za posojila.

V vrsti »prelomnih« dogodkov in let je bilo tudi leto 1994. Sprejet je bil novi Obrtni zakon. Obrtniki so skladno z Zakonom o gospodarskih družbah postali samostojni podjetniki, zbornica pa je postala tudi institucija javnega prava, kar pomeni, da so ji bile zaupane naloge, ki so močno povečale obseg dela, hkrati pa se je spremenila tudi struktura članstva, saj je obrtni zakon pričel ločevati obrtne in obrti podobne dejavnosti od drugih. Tako so iz članstva zbornice izpadle trgovine in intelektualne storitve. S tem se je članstvo zbornice zmanjšalo za 400 samostojnih podjetnikov. Vse nosilce obrti je zbornica povabila k prostovoljnemu članstvu. Kar 101 podjetnik se je odzval na vabilo. Zbornica je konec leta 1994 imela 1550 članov.

Ne glede na spreminjanje števila članov, se je obseg dela povečeval. V zbornici so pričeli voditi obrtni register, izdajati obrtna dovoljenja in voditi postopke za pre-

nehanje veljavnosti obrtnega dovoljenja, izdajati različna potrdila ... Še posebej so bili aktivni pri nujenju pomoči avtoprevoznikom pri pridobivanju licenc po novi zakonodaji. V težkih, birokratskih postopkih, ko so morali predložiti več dokumentov kot pred leti za pridobitev obrtnega dovoljenja, so leta 1997 do licence pomagali 250 avtoprevoznikom. Ob dveh zaposlenih je bilo nujno dobiti še tretjo moč, saj ob vsem tem strokovna služba ni zmogla več skrbeti za osnovno poslanstvo zbornice, to je za kvalitetno delo s člani. Ti so potrebovali organizacijo, ki bi zastopala njihove interese, in glede na njihovo število je bilo nujno potrebno povečati število organiziranih sekcij, kar jim je uspelo po letu 1999, ko so pridobili še eno strokovno sodelavko.

Medtem ko so avtoprevoznikom belile lase licence, so tistim, ki so imeli prostore v mestnem jedru, sive lase delale najemnine. Ustreznega dogovora z MO Koper še vedno niso našli. Je pa bilo leto 1998 zaznamovano z mnogimi spremembami dejavnosti. Eni so krog dela širili, odpirali podružnice, drugi ukinjali dejavnosti. Dinamika se je nadaljevala tudi v letu 1999, ko so prostori na Staničevem trgu po pičlih dveh desetletjih doživeli temeljito prenovo in postali še prijaznejši, predvsem pa koristnejši.

Ena od pomembnih aktivnosti zbornice je bila veza na ustanavljanje Regionalnega razvojnega centra in v okviru tega t. i. garancijskega sklada, ki je omogočal najem ugodnejših posojil. V zborničnem delu pa se je začelo intenzivirati delo sekcij, od katerih so bile aktivne sekcija za promet, frizerji in kozmetiki, inštalaterji in energetiki, lesarji ter sekcija gostinstva in turizma. V sekcije je bilo povezanih 720 članov. Poleg druženja, izmenjave izkušenj je postajalo strokovno izobraževanje vedno bolj pomembno, zlasti prek Obrtne zbornice Slovenije. Četudi je to mnogim obrtnikom pomagalo do večje stabilnosti, uspešnosti, je bilo leto 2000 zaznamovano z relativno velikim padcem števila obrtnikov. Od 1600 se je številka zmanjšala na 1450.

Sekcije so postale v letu 2000 še bolj aktivne, člani so pričeli organizirano obiskovati domače in mednarodne sejme, zainteresiranim so omogočale obiskovanje računalniških tečajev, še vedno pa je bilo vanje vključenih le polovica članov zbornice, ki je leta 2002 doživela nov osip, in članov je bilo le še 1339 ali 111 manj kot leta 2000. Pomembno je, da se je število sekcij povečalo že na devet, in vse so bile

Prva generacija koprskih obrtnic in obrtnika, ki so leta 2001 pridobili mojstrski naziv. Od leve stojijo: Nives Gerzentič, Maja Kolnik Švara, Silva Baruca Jakomin, Mirjana Bradašević in Dušan Ačimović.

Naši člani so se množično udeležili regijskih športnih iger, ki jih je organizirala naša zbornica v Kopru leta 2005.

precej aktivne. Plod sodelovanja med sekcijo za promet in Mestno občino Koper je bil, da so bila koprskim avtoprevoznikom zagotovljena ustrezna parkirišča pod ugodnejšimi pogoji.

Leta 2003 je bilo v sekcije povezanih že 73 odstotkov članov. Razgibana dejavnost sekcij in vedno večja potreba po informiranju sta privedli do tega, da se je zbornica odpovedala zakupu prostora za obveščanje prek Podjetniškega glasa Primorske in se odločila, da začne izdajati svoj poročevalec, ki so ga v letu, ko je bila Slovenija sprejeta v EU, poimenovali Euroobrtnik in je izšel v petih številkah. Da bi bilo članstvo kar se da dobro informirano o vseh dogodkih, ki se izvajajo na zbornici, od maja 2008 izdaja zbornica glasilo Koprsko obrtniške novice. Glasilo izhaja praviloma enkrat mesečno in je bilo med člani zelo dobro sprejeto. Zbornica ima tudi svojo spletno stran: www.ooz-koper.si.

Obrtna cona Srmin

Za razvoj obrti, podjetništva so zadnja leta (spet) postali aktualni prostori. Koper v primerjavi z mnogimi kraji na Primorskem ni nobena izjema. Prostora za širitev dejavnosti ni bilo. Zbornica je leta 2003 izvedla anke-to o potrebah po novih poslovnih prostorih za proizvodne in storitvene dejavnosti. Zanimanje je bilo veliko, prijavilo se je 170 zainteresiranih z najmanj trikrat večjimi potrebami od prostora, ki je bil kasneje na voljo. Leto pozneje je zbornica z Mestno občino Koper, Univerzo na Primorskem, Gospodarsko zbornico Slovenije OZ Koper, Banko Koper, Regionalnim razvojnim centrom Koper in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem iz Trsta podpisala pismo o sodelovanju za vzpostavitev poslovno razvojne cone Bertoki. Za vzor so si vzeli kar bližnji coni v Dolini in Zgoniku. Od kolegov onkraj meje so dobili kar nekaj koristnih napotkov.

Zbornica je od takrat intenzivno sodelovala z MO Koper pri snovanju obrtne cone Srmin in med članstvom izvedla vse postopke za ugotovitev dejanskih potreb po novih prostorih, saj je bilo obrtnikom na voljo le nekaj več kot 27.000 kvadratnih metrov zemljišč.

Zaradi pomanjkanja prostora so prednost dobili člani koprške zbornice, podjetniki, ki so pokazali zanimanje za proizvodno dejavnost in ki so bili pripravljeni kupiti manj, kot so potrebovali. Komunalno opremljanje cone bo predvidoma končano septembra letos, prvi obrati naj bi zaživeli čez dve leti.

Slabim trem odstotkom od približno 1500 obrtnikov in podjetnikov v Mestni občini Koper se tako po dolgoletni stiski s pomanjkanjem prostora za gradnjo proizvodno-servisnih obratov obetajo boljši časi. Župan Mestne občine Koper Boris Popovič je namreč lani jeseni podpisal pogodbe z 48 obrtniki o prodaji zemljišč za gradnjo obrtne razvojne cone Srmin. Prodajne pogodbe so bile sklenjene za nekaj več kot 27.000 kvadratnih metrov zemljišč, na katerih bo zrased obrtni del cone; MO Koper je prevzela opremljanje zemljišča za celoten kompleks cone, ki obsega kar 110.000 kvadratnih metrov. Poleg dejavnosti obrtnikov, malih ter srednjih podjetnikov, bo tam še razvojno trgovsko središče z velikim trgovskim centrom in inkubatorjem.

Leta 2004 je zbornica izdala katalog članov in ga razdelila po gospodinjstvih MO Koper. Pomembna novost za podjetnike oziroma obrtnike je bila tudi ustanovitev podjetja Servis skupaj s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem iz Trsta. Smisel ustanovitve podjetja je bilo kakovostno in cenejše nujenje storitev na področju vodenja knjig, vodenja registra osnovnih sredstev, obračunavanja DDV pa vse do finančnega svetovanja pri najemanju posojil, predvsem pa pomoč podjetnikom z obeh strani meje pri opravljanju dejavnosti v sosednji državi.

Sekcije so postale vse pomembnejši del delovanja zbornice. V letu 2005, denimo, so organizirale že 15 strokovnih seminarjev in drugih izobraževanj, 6 ekskurzij doma in v tujini, 10 strokovnih obiskov sejmov, dvakrat pa so se tudi same predstavile na sejmi. Podobno število seminarjev, izobraževanj in drugih oblik dela sekcij se ponavlja še naprej, delo sekcij pa je iz leta v leto intenzivnejše. Pomembno je tudi, da se članstvo zbornice spet povečuje, in tako ima danes, ko slavi 30-letnico, zbornica več kot 1630 članov. Mnogo je novih, sodobnih podjetnikov, še vedno pa v zbornici vztrajajo tudi »korenine«, ki so dale skozi vse viharje zgodovine in potrjujejo uvodoma zapisano resnico, da so obrtniki večni bojovníki, med katerimi je kar nekaj takih,

Predsedniki zbornice

Branko Popovič - steklar,
od ustanovitve leta
1979 do leta 1987

Dušan Milenkovič - plastičar,
od leta 1987 do 1994

Vojko Valič - gostinec,
od leta 1994 do 2003

Vladimir Ražman - gostinec,
od leta 2003 do danes

Tajniki oz. sekretarji zbornice

Anton Žagar,
od ustanovitve do leta 1980

Vida Habe,
od leta 1980 do 2000

Nensi Muženič,
od leta 2000 do 2004

Mitja Katavič,
od aprila do julija 2004

Elide Laginja,
od leta 2004 do danes

ki se niso in se nikoli ne bodo pustili poraziti, ki se nikoli ne bodo umaknili, ker so z obrtjo dobesedno zastrupljeni, ker opravljajo delo, ki počasi tone v zaton, in šele ko bo zašlo, bodo koristniki njihovih storitev došli, kaj pomenijo ljudje, ki so poklicu zapisali svoje življenje. In čeprav se ne ponašajo z visoko računalniško tehnologijo, znanji, so korenine, junaki, ki bodo pravim podjetnikom lahko večni vzor.

V Območnih obrtno-podjetniških zbornicah v treh obalnih občinah je združenih okrog 2800 članov, od tega na desetine ali stotine zidarjev, inštalaterjev in podobnih storitvenih dejavnosti; od klasičnih obrtnikov pa manj kot deset čevljarjev, le še dva krojača, enega samega brusilca nožev, nobenega dežnikarja. Da gre čas klasičnih obrtnikov v tistih simpatičnih malih delavnicah h koncu, simbolično priča podatek, da so na Obali le še trije urarji.

Koprske legende

Slika po Sloveniji ni kdo ve kako drugačna. Po tem, da klasičnih obrtnikov, ki smo jih poznali včasih, skoraj ni več, Koper ni nobena izjema. Ostajajo pa legende. Kar nekaj jih je v Kopru.

Nikola Šantić je v starem Kopru še edini, ki ima krojaško obrt. Čevljarjev je več, ampak da ne bi mislili, da imajo naslednike. V Kopru so trije, od tega dva že upokojena; v Izoli štirje, od tega dva upokojena, dva pa tik pred tem; za enega, ki se je izučil v Kopru, mojster ve, da ga je doletela nesreča, za učenka pa, da je postala poštna uradnica ... In vse to v času, ko je povpraševanje po takih klasičnih obrtniških storitvah kar veliko, ko so obrtne zbornice po številu članov praviloma zelo velike, po nekaterih klasičnih obrtniških dejavnostih pa tako šibke, da je moč govoriti le še o legendah, ki vztrajajo.

Nikola ni bil prvi v Kopru niti prvi v Jugoslaviji, je pa zanesljivo krojač z najdaljšimi obrtniški izkušnjami. Leta 1953 je iz Postire na Braču v Koper prišel s trebuhom za kruhom. Stric mu je našel delo. Dela v krojaški zadrugi ni manjkalo. »Takrat smo na veliko delali za policijo, carino, pa se je vseeno začelo zatikati; zadruga je propadla in 1955. leta je moj tedanji šef Ivo Koradin postal privatnik, jaz pa delavec pri njem. V Kopru je bilo 1958. leta kar 18 različno velikih krojaških delavnic, pa vseeno je bilo treba na obleko čakati do tri mesece. Prednost so še vedno imeli policaji in carniki,« se spomina Šantić.

Po vojaščini, ki jo je končal 1961. leta, je Miki – pod tem vzdevkom najstarejšega koprškega krojača poznajo vsi stari Koprčani – spet delal pri svojem prvem šefu, leta 1966 pa se je odločil iti na svoje. V delavnico je najprej preuredil del stanovanja. V eni sobi je bila delavnica, v drugi so živeli on, žena, hči in nonica. Začel je sam, in ker se je obseg dela povečeval, je zaposlil pomočnike. Najbolj so mu v spominu ostali Egidij Vatovec, Aurelio Sabadin in Lucija Ražman. Pa so prišli časi, ko se je proizvodnja konfekcije močno povečala, dela za klasične krojače je zmanjkovalo in tako je 1989. leta, ko sta šla zadnja sodelavca v pokoj, ostal sam.

Leta 1992 se je upokojil tudi on, vendar s tako pokojnino, da mu ni preostalo drugega, kot da zadrži obrt in dela še naprej. »Sistem je bil pač tak, da smo lahko plačevali zelo nizke prispevke, zato mladi še pomislili nismo na upokojitev in na pokojnino« pravi Miki, ki mu še danes dela ne zmanjka. Je pač edini v starem mestnem jedru Kopra in še so ljudje, ki zaradi krepkejši postave konfekcije ne dobijo ali pa je preprosto ne marajo, in si obleke naročajo pri krojačih. S popravili, ki jih ne manjka, je polno zaposlen in prijatelji pravijo, da bo z Mikijem do zadnjega tako. Gre mu verjeti, ker dela z veseljem in po svojem ustaljenem redu. Nikoli pa med deveto in deseto uro dopoldan! Na vratih njegove delavnice na Kidričevi ulici namreč visi znameniti beli listič z napisom, da je od 9. do 10. ure zaprto. To je čas, ki ga Miki

Nikola Šantić

Seminar Davčni zavezanci brez strahu pred davčnimi inšpektorji

Vabimo Vas na seminar z delavnico na temo »Davčni zavezanci brez strahu pred davčnimi inšpektorji«, ki bo

v sredo 17. junija 2009, od 9.30 -13. ure, v zeleni dvorani Obrtniškega doma, Staničev trg 1, Koper

Seminar bo vodil dolgoletni **davčni inšpektor Dušan Gak**, ki je sedaj zaposlen v družbi GRIDUAL d.o.o., kot davčni svetovalec.

Prisotnim bo svetovalec najprej na kratko predstavil ključne predpise, ki urejajo postopke davčnega inšpekcijskega nadzora s poudarkom na Zakonu o davčnem postopku. Nato bodo v okviru pogovora obdelane posamezne faze inšpekcijskega nadzora, od prejema obvestila do zaključnega pogovora pred izdajo zapisnika ter sam zapisnik, pripombe na ugotovitve ter pritožba na odločbo in seveda odgovori na vprašanja.

Namen seminarja je pripraviti posameznika in poudariti njegovo vlogo v vseh fazah inšpekcijskega nadzora tako, da bi bili brez strahu in vedno pripravljeni na razgovor, neposredno sodelovanje in uveljavljanje svojih pravic. **Pravice, ki nam jih zagotavlja zakon, moramo tudi znati uveljaviti.** Z znanjem, ki ga boste pridobili boste lažje prenašali stresne situacije in pritiske ob inšpekcijskem pregledu.

Seminar je namenjen izključno članom OOOZ Koper.

Odgovorili bomo na naslednja vprašanja:

- kako ravnati ob prejemu obvestilu o inšpekcijskem nadzoru?
- kaj pomeni sklep o inšpekcijskem nadzoru?
- ali imenovati pooblaščenca?
- Kako se obnašati in kaj povedati ob uvodnem razgovoru z davčnim inšpektorjem?
- Ali imenovati zastopnika za dajanje informacij?
- Kako sodelovati z dav. inšpektorjem, kaj mu moramo zagotoviti, da postopek ne oviramo?

- Kaj zahtevati od inšpektorja, ki opravlja nadzor?
- Kako ravnati ob zaključnem razgovoru?
- Kakšne pravice imamo po prejemu zapisnika, dopolnilnega zapisnika ter odločbe?
- Kaj storiti v postopku o prekršku?

Seminar je zasnovan tako, da se izmenjuje izkušnje z udeleženci, ki ne smejo biti samo tihi poslušalci. Najslabše je, če smo neaktivni in pričakujemo, da bo drugi vnaprej ponudil odgovore na vprašanja, ki nas mučijo.

Program seminarja:

9.30 do 11.00 h: Davčni vidik inšpekcijskega nadzora

11.00 do 11.30 h: Odmor

11.30 do 12.30 h: Obvestilo, sklep, pooblaščenec, uvodni in zaključni razgovor, zapisnik in odločba

12.30 do 13.00 h: Vprašanja in odgovori

Cena in prijave:

Za udeležbo na seminarju je določena participacija 10,00 evrov (z DDV), ki jo plačate na TRR OOOZ Koper, št. 10100-0035170352, namen: davčni nadzor. Ostale stroške krije zbornica.

Prijavnico skupaj z dokazilom o plačilu pošljite na OOOZ Koper, Staničev trg 1 po faxu: 05/62 719 17, ali ju dostavite osebno na sedežu zbornice najkasneje do 15.junija 2009.

Rok prijave:
do 15.junija 2009

Informacije:

Za dodatne informacije pokličite na tel. 05 /63 922 42 (med 8.30 in 10.00 uro).

Iztrgajte in se prijavite.

Prijavnica za seminar z delavnico Davčni zavezanci brez strahu pred davčnimi inšpektorji

Naziv firme (s.p.,d.o.o., ...)

Naslov

Priimek in ime udeleženca

GSM telefon

Stacionarni telefon

Davčni zavezanec

DA

NE

ID za DDV

Št. kartice Obrtnik

Datum

Podpis in žig

Prijavnico in potrđilo o plačilu dostavite na sedež OOOZ Koper, Staničev trg 1, Koper ali pošljete po faxu: 05/62 719 17

Predavanje Izobražujte se s Potezo

Izobražujte se s Potezo in se nam pridružite na brezplačnem izobraževalnem predavanju, ki bo

**v torek, 9. junija 2009 ob 16.00 uri,
v prostorih OOO Koper,
Staničev trg 1, Koper**

Potezini strokovnjaki bodo na predavanju predstavili trenutne razmere ter nadaljnja pričakovanja dogajanja na svetovnih kapitalskih trgih. Izvedeli boste, kako lahko uspešneje načrtujete trenutek za nakup in prodajo posameznih naložb s pomočjo grafične (tehnične) analize. Na koncu pa vam bodo predstavili metodo relativnega vrednotenja, kot eno izmed metod ocenjevanja vrednosti podjetij, ki temelji na primerjavi tržnih podatkov na borzo uvrščenih podjetij ter vas seznanili z njeno praktično vrednostjo.

Vsebina predavanj:

Pogled na aktualna dogajanja na kapitalskih trgih

Aleš Zupančič, vodja analitske službe, Poteza d.d.

Kdaj kupovati in kdaj prodajati?

Miha Dvoržak, ekipa TradePort, Poteza d.d.

Z uporabo metode relativnega vrednotenja do izbire naložb

Špela Verdenik, analitik, Poteza d.d.

Vsi udeleženci predavanj boste sodelovali tudi v nagradni igri »Izobražuj se s Potezo« ter se potegovali za glavno nagrado – obisk Wellness centra Orhidelia v Termah Olimie. Zato pohitite s prijavo!

Brezplačne prijave:

Prijave sprejemamo na telefonsko številko: **01/30 70 845**, vsak delovnik med 8. in 16. uro oziroma preko e-pošte: **marika.mirtic@poteza.si**.

Obvestila

Športne stave

Športne stave se po določbah Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS št. 134/03 – uradno prečiščeno besedilo) uvrščajo med klasične igre na srečo, ki jih v Sloveniji lahko prirejajo le delniške družbe, ki izpolnjujejo zakonsko predpisane pogoje in pridobijo koncesijo za Vlade Republike Slovenije. Fizična oseba v Republiki Sloveniji ne sme prirediti igre na srečo.

Poziv članom – kršitve SAZAS

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence je dne 8. 4. 2009 proti SAZAS uvedel postopek ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 82. člena Pogodbe ES. SAZAS naj bi zlorabljal svoj prevladujoč položaj na trgu kolektivnega upravljanja in uveljavljanja glasbenih

avtorskih pravic. Urad poziva vse osebe, da Uradu pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev Link o tem obvestilu imate na : http://www.uvk.gov.si/si/arhiv_sklepov/sklep37/

Prosimo vas, da Uradu pomagate z dokumenti, ki dokazujejo netransparentnost poslovanja SAZAS. Podatke (s.p., naslov, GSM, e-pošta,...) in dokumente posredujte na **e-naslov: uvk.mg(at)gov**, v vednost pa še na naslov **blaz.radujko@ozs.si**. OZS bo skušala pomagati Uradu, da ugotovi nepravilnosti delovanja SAZAS.

Kontaktne podatke Urada: **Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana - fax: 01/47 836 08** Prosimo vas, da Uradu pomagate z dokumenti, ki dokazujejo netransparentnost poslovanja SAZAS. Podatke (s.p., naslov, GSM, e-pošta,...) in dokumente posredujte na e-naslov: **uvk.mg(at)gov**, v vednost pa še na naslov **blaz.radujko@ozs.si**. OZS bo skušala pomagati Uradu, da ugotovi nepravilnosti delovanja SAZAS.

Sekcija za promet

Kabotažni prevozi na Madžarskem

Madžarska s 1. majem 2009 dovoljuje opravljanje kabotažnih prevozov, ker se je izteklo prehodno obdobje prepovedi opravljanja kabotažnih prevozov, vendar postavlja določena pravila.

Ureditev:

Po vstopu polnega vozila na ozemlje Madžarske (se pravi po mednarodnem prevozu) in po razložitvi tovora lahko prevoznik opravi maksimalno tri kabotažne prevoze znotraj 7 dni. Po zadnjem kabotažnem prevozu mora vozilo zapustiti ozemlje Madžarske. CMR morate imeti v vozilu. Prav tako obstaja obveznost kontrolnega lista za vsak kabotažni prevoz.

Za kontrolni list se zaprosi:

National Transport Authority, Central Office
H-1068 Budapest, Teréz krt 62
Tel.: +36 1 477 1551
fax.: +36 1 477 1537
e-mail: kazutijarmufoo.smj@nkh.gov.hu

Vloga mora vsebovati:

- naziv prevoznika
- reg. številka vozila s katerim se opravlja kabotaža
- načrtovan datum opravljanja kabotaže

Kontrolni list

- I. - reg. številka vozila
- II. - naziv in naslov prevoznika, oznaka države, številka EU licence prevoznika
- III. - ime voznika; št. potrdila za voznika nedržavljanca EU, če je voznik nedržavljan EU

- IV./V. - datum vstopa in izstopa vozila
- V. - teža tovora
- naziv in naslov naročnika kabotažnega prevoza, mesto naklada in razklada, začetni in končni datum kabotažnih prevozov - 1., 2., 3.
- kraj, datum, podpis

Prevoznik naj seznaniti voznike s pravilnim ravnanjem kontrolnih listov. Kontrolni list se mora vrniti izdajatelju najkasneje v roku 60 dni od izdaje. To je pogoj za izdajo novih kontrolnih listov. Kontrolni list mora biti v vozilu in se predložiti na zahtevo kontrolnih organov. (Glej pripet dokument)

To informacijo je posredovalo madžarsko ministrstvo za promet našemu veleposlništvu v Budimpešti, ki je to posredovalo našemu ministrstvu za promet.

Sekcija za promet

Predavanje Praktičen prikaz uporabe tahografov

Sekcija za promet organizira za svoje člane izobraževanje za voznike »Praktičen prikaz uporabe tahografov«

**v soboto, 20. junija 2009, ob 9.00 uri,
v zeleni dvorani Obrtniškega doma,
Staničev trg 1, Koper**

Program:

1. Aktualna zakonodaja na tahografskem področju
2. Kratek pregled analognih zapisov – analogni tahografi starejše generacije
3. »Chip« kartice za digitalne tahografe ter njihove kompetence – dostop do podatkov
4. Standardni in splošno dostopni pregledi preko displaya in zapisov digitalnega tahografa
5. Podatki, ki jih morajo hraniti prevozniška podjetja na podlagi zahtev zakonodaje
6. Podporna infrastruktura za odčitavanje podatkov iz voznških kartic in digitalnih tahografov
7. Manipulacije in njihove posledice na sistemih vozilo-digitalni tahograf ter zapisi v spominu tahografa in kartici voznikov
8. Vprašanja slušateljev

Predavatelja:

Inštruktorja za servisno mrežo CONTINENTAL (SIEMENS) VDO:
Branko Rašl in Damjan Plohl

Trajanje predavanja:

3 - 4 ure, predvidoma do 13. h.

Cena:

75,00 EUR (DDV vključen)
Za člane sekcije znaša **participacija 25,00 EUR** (DDV vključen), preostali del zneska krije zbornica. Sofinanciranje velja le za člane s poravnano članarino.

Plačilo:

Znesek v višini 25,00 EUR (DDV vključen) nakažite na TRR OOO Koper: 10100 0035170352 odprt pri banki Koper, namen: izobraževanje tahografi ali ga vplačate osebno na blagajni zbornice.

Prijave:

Prijavite se s priloženo prijavnico, ki so skupaj s potrdilom o plačilu pošljite na fax 627-19-17 ali po pošti na naš naslov OOO Koper, Staničev trg 1, 6000 Koper.

Rok prijave:

do petka, 12. junija 2009

Udeleženci izobraževanja boste prejeli gradivo in potrdilo o udeležbi. Prijavnica je zavezujoča. V kolikor se kljub prijavi, izobraževanja ne boste udeležili, vam bomo zaračunali preostali del zneska.

Izobraževanje bomo izvedli le v primeru prijave najmanj 20 oseb.

Prijavnica za predavanje Praktičen prikaz uporabe tahografov

Naziv firme (s.p., d.o.o., ...)

Naslov

Priimek in ime udeleženca

GSM telefon

Stacionarni telefon

Davčni zavezanec DA NE

ID za DDV

Št. kartice Obrtnik

Datum

Podpis in žig

Prijavnico in potrdilo o plačilu dostavite na sedež OOO Koper, Staničev trg 1, Koper ali pošljete po faxu: 05/62 719 17

60 % Sofinanciranje štipendij delodajalcem Javni poziv delodajalcem za vključitev v enotno Regijsko štipendijsko shemo (RŠS) Južna Primorska

Regionalni razvojni center Koper (RRC) vabi podjetja Južne Primorske naj se prijavijo na javni poziv za vključitev v enotno Regijsko štipendijsko shemo (RŠS) Južna Primorska za šolsko/študijsko leto 2009/2010.

Zakaj se vključiti v Regijsko štipendijsko shemo?

♦ pridobitev kvalitetnega mladega kadra po svoji izbiri

Delodajalec sam izbira med prijavljenimi kandidati, ki ustrezajo njegovim potrebam. Preko RŠS lahko podjetniki štipendirajo svoje otroke, ki bodo nadaljevali s tradicijo družinskega podjetja.

♦ enostavna in gotova pridobitev sredstev sofinanciranja

Če delodajalec med prispelimi vlogami izbere sebi primerne kandidata, so sredstva za sofinanciranje štipendij iz EU in lokalnih virov zagotovljena. Za pridobitev sredstev sofinanciranja skrbi RRC Koper.

♦ brez odvečne administracije

RRC Koper izvaja vso administrativno, pravno in svetovalno delo ter:

- objavi javni razpis štipendij in izvede promocijo med potencialnimi prijavitelji na šolah, fakultetah v regiji in širše,
- pridobiva sredstva sofinanciranja,
- pripravi pogodbe s štipendisti,
- izplačuje štipendije

Kako poteka prijava?

Delodajalec prijavi svoje potrebe po štipendistih z vlogo na javni poziv (dostopen na www.rrc-kp.si/rss). Na podlagi izkazanih potreb bo v septembru objavljen razpis za štipendije za tiste poklice in stopnje izobrazbe, za katere bodo podjetja izkazala potrebo.

Kdo sofinancira štipendije?

Sredstva v višini 50 % se zagotavljajo iz Evropskega socialnega sklada, 10 % prispevajo občine, 40 % štipendije pa zagotavljajo delodajalci, ki bodo štipendiste zaposlili.

Kakšne so obveznosti delodajalcev?

Delodajalec prispeva 40 % sredstev za štipendije, ob zaključku izobraževanja štipendista, pa je obvezen le-tega zaposliti najmanj za dobo štipendiranja.

Roka za prijavo: 20. maj 2009 in 20. avgust 2009

Informacije in razpisna dokumentacija:

RRC Koper, Župančičeva 18, 6000 Koper,
tel.: 05 66 37 586,
tina.matekovic@rrc-kp.si,
www.rrc-kp.si/rss

Regijske štipendijske sheme in garancijske sheme Predstavitev aktualnih razpisov v torek, 16. junija 2009 ob 10. uri, v sejni sobi OOO Koper

Regionalni razvojni center Koper v sodelovanju z OOO Koper vabi na predstavitev aktualnih razpisov "Regijske štipendijske sheme in garancijske sheme".

v torek, 16. junija 2009 ob 10. uri,
v sejni sobi OOO Koper (I. nadstropje), Staničev trg 1

Zaključek predviden ob 11. uri.

Udeležba je brezplačna.

Predstavili vam bomo:

Javni poziv za vključitev v Regijsko štipendijsko shemo Južna Primorska,
predavateljica mag. Tina J. Matekovič

Razpis za dolgoročna posojila in garancije v okviru Garancijske sheme,
predavateljica Irena Cergol

Drugi aktualni razpisi

Iztrgajte in se prijavite.

Aleksandar Vuković

porabi za to, da gre z ženo na tržnico ali pa s prijatelji obrede del mesta. Gre za pravi mali ritual, po katerem se znova postavi za šivalni stroj, krojno mizo, likalnik. Ne več za tistega iz prvih dni, ko je po štirikrat na dan po žerjavico hodil v pekarno in ga še vedno hrani za spomin. Tako kot legendo Singerico, ki je po 250 letih še vedno sposobna šivati ... Tudi Miki bo, če mu bo narava to dovolila.

Aleksandar Vuković, Črnogorec iz Andrijevice, je v Koper prišel pet let za Mikijem. Na počitnice k prijatelju, ki mu je malo za šalo malo zares preprosto skrtil dokumente, da ni mogel nazaj domov, in mu v Koprju pomagal najti delo. Najprej v delavnici, v kateri Aleksandar (zanesljivo najstarejši čevljar na koprskem) dela še danes. »Takrat je bil v tej delavnici čevljarski mojster Miodrag Vukadinović. Pri njem sem delal tri mesece, in ko je k nam prišel čevljar iz Šmarij vprašat, če imamo koga, ki bi šel tja gor, je mojstrova žena Mara pogledala mene.

Nisem vedel, kje so Šmarje, v nedeljo pa sem vseeno šel gor. Iz Kopra kar peš. Za 18.000 dinarjev sem sklenil odkupiti opremo in postal obrtnik za območje z manj kot 3000 prebivalci. Nisem imel ustrežne kvalifikacije, zato nisem mogel delati v večjem kraju, dal sem pa obljubo, da bom šel v šolo in da bom naredil ta izpit. In sem ga ter se po dveh letih in pol znova vrnil v Koper. Tja, kjer sem začel in sem še danes. Mojster je šel nazaj v Srbijo, jaz pa iz Šmarij v Koper. Je bilo kar lepo, saj mi ni bilo treba več hoditi do Kopra.

Kot »furešt« (tujec za Istrijane) kar nekaj mesecev nisem dobil prebivališča v Šmarjah. So me pa kmalu sprejeli in tam sem dobil tudi ženo. Na začetku sem delal do devetih zvečer, pojedel sendvič in potem odkoračil peš dol do Tomosa, kjer je bil ob enajstih zvečer zadnji avtobus ... Ko sem začel delati, je bilo v Koprju sedem čevljarskih delavnic. Danes jih je pol manj in vsi smo tik pred tem, da odnehamo. Razen enega smo že vsi upokojeni. Ampak kaj, ko nas nima kdo zamenjati. Čeprav bomo ljudje še vedno hodili, rabili čevlje in popravila le-teh. Včasih so pri meni delali tudi trije pomočniki.

Danes tega ni več. Ljudje kupijo novo obutev, pravih usnjenih čevljev, ki se jih popravlja, vzdržuje, skoraj ni več. Mnogi kupujejo čevlje za čez noč, čeprav poliuretani, plastika škodijo, povzročajo poškodbe, ekceme. Čas je pač tak. Prvi sem začel delati ortopedske čevlje, ker sem imel tako izobrazbo, da sem to obvladal. Delal sem in še delam unikatne čevlje, ampak težko je zdržati konkurenco z deželami in proizvajalci, ki čevlje proizvajajo že kar na tone. Poklic čevljarja, žal, izumira. Ampak dokler bodo ljudje hodili, bodo morali imeti nekaj na nogah. Ljudje se danes ne zavedajo, kako pomemben je zdrav čevlj. Usnje je zakon! Noga v njem počiva, diha. Ampak tega ljudje ne cenijo več, poleg tega pa si vrhunskih usnjenih čevljev po sto in več evrov niti ne morejo več privoščiti,« pravi Aleksander, ki še vedno spretno šiva na 200 let staro Singerico, ker je to stroj, ki dela počasi, je natančen, uboga nogo, ki pritiska nanj ... Če se pokvari, ni težav. Rezervne dele Singer zagotavlja tudi za oldtimerje, kot je njegov.

Z oldtimersko opremo se ponaša tudi **Ignac Dominič**, ki je kot čevljar začel 1962. leta in tudi on v delavnici, v kateri je še danes. Zadovoljen, pa tudi malo jezen hkrati. »Sam sem jo adaptiral, redno plačujem najemnino, občina oziroma stanovanjska pa nič. Na mojo prošnjo, da bi prostor odkupil, so mi odgovorili, da se ne da, ker je to spomeniško zaščiten. Pa sem se dokopal do papirjev, da se kljub temu da prodati, potem so mi pa rekli, da zdaj to ni v načrtu.« se spominja Ignac trnove poti do svoje delavnice. »Dela za našo stroko, kljub temu da so čevlji lahko tudi zelo poceni, ne bo zmanjkalo.

Ignacije Dominič

Ženske imajo rade tanke petke in te petke se z malo nerodne hoje ali pa po neravnem tlaku hitro porabijo. Ko ene petke popravimo, nam dame prinesejo druge čevlje. Kot na vrtljaku. Eden dol, drugi gor in prav škoda je, da mladi preprosto nočejo v ta poklic. Novi čevlji so lepi, ampak še vedno je treba kaj dodati. Tako pogosto obdeluje tudi nove čevlje koprškega župana. Usnjene, odlične, ampak brez delčka gume, ki bi preprečevala drsenje, ne gre. To mu uredimo in šele potem je zadovoljen z vrhunskimi čevlji, ki jih je kupil. Ob vsem najboljšem je pikica na »i« vedno naša, čevljarska, ne industrijska,« pravi Ignac.

Pino Božič je še ena od teh legend. Upokojen. Obrt je prenesel na hči Doris. Sam z ženo Jožica, kot neuničljiv gostinec, pa še vedno vztraja. Ne v Kopru, ampak v miru Dolenje vasi pri Senožečah, kjer ljubiteljem narave in dobre hrane ne manjka tega, kar si želijo. Se pa Pinota (ne Pina!) mnogi Koprčani še vedno spominjajo, kajti pic, kot so jih imeli pri Pinotu, ni moč pozabiti. Danes je pica vsakdanjost, ki jo je moč, če malce pretiravamo, dobiti na vsakem vogalu. Pred 38 leti pa se jo je dobilo samo pri Pinotu, v Museumu sredi Kopra. Pino je namreč prvi v tedanji Jugoslaviji odprl picerijo in je zato bil pionir peke pic v Jugoslaviji.

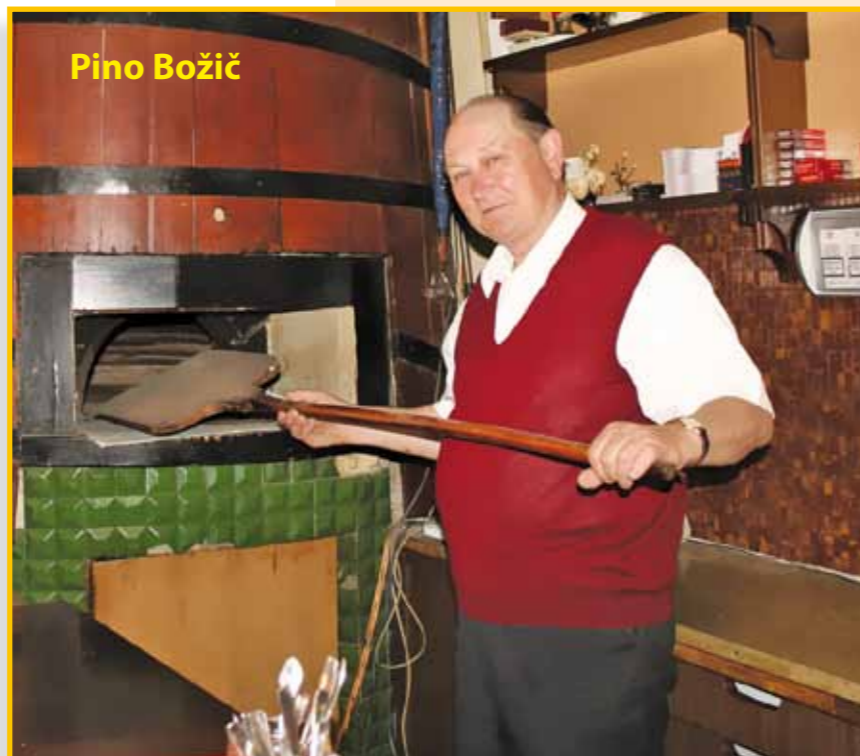
»Začelo se je z malim bifejem, ki sem ga odprl 1966. leta, ko mi je bilo dela v nočnem baru hotela Triglav dovolj. Hotel sem na svoje. In ko sem 1971. leta dobil možnost odkupiti prostor poleg bifeja, sem se vprašal: zakaj morajo Koprčani na pico hoditi v Trst? Je ne bi ponudili še mi? V Istri, kjer sem kupoval vino, so imeli tinje. Pokončne sode. Spodaj široke in zgoraj ozke. In odločil sem se, da bi v obliki tinje naredil peč za pice. Dobil sem mojstra v Palmanovi. Prišel je in sezidal peč. Ne klasično krušno peč, ampak tako za peko pic. Najprej pri meni, potem pa še v Zagrebu in mnogih drugih krajih. Krušna peč za pice je bila tedaj nekaj posebnega. Močno je pekla zgoraj, spodaj pa čisto malo. Šamotna opeka v njej je bila zgoraj debela in se je po kurjenju z drvmi – praviloma bukovimi – močno razbelila in oddajala toploto v sredino peči. Na dnu je bila opeka tanjša in zato po odstranitvi žarečih drv manj vroča, da se pica spodaj ni zažgala. Z vrha je gredo s temperaturo skoraj 500 stopinj Celzija, spodaj bistveno manj. V okrogli minuti je bila pica pečena,« se spominja Pino.

Ne pozabi povedati, da je za mesec dni k sebi povabil tudi peka iz okolice Neaplja, ki je obvladal peko, kot se za Italijane seveda spodobi. Od njega se je Pino naučil nekaj skrivnosti, predvsem pa to, da je za pico najpomembnejše dobro testo, ki hitro vzhaja, da je iz treh vrst moka, da ga je treba trikrat pregnesti, preden nastane hlebček za pico ... Če ga človek pobara, ali bi razkril še kakšno skrivnost, se samo nasmeje. Žena Jožica pa (v šali, kajti tudi ona je spekla na tisoče pic) doda: »Tega še meni ni povedal ...« Se pa oba spominjata, da pice pred šesto uro zvečer niso nikoli ponujali. Taka so (bila) pač pravila pri »očetih« pice v Italiji in veljala so tudi v Kopru.

Peč so kurili vsak dan popoldan, pred tem pa v njej dopoldan pekli meso. Peč je na račun tega, da je bila na vrhu prekrita z dvajsetcentimetrsko plastjo gramoza, pomešanega s soljo, imela zjutraj najboljšo temperaturo za peko mesa. In to je Pino s pridom izkoristil. Popoldan pa dokuril in po šesti uri zvečer znova ponujal pice. Tistim najbolj izbirčnim, pa tudi stalnim gostom, jo je vedno moral delati kar sam.

Narediti pico, ko je bilo testo narejeno, načeloma sploh ni bilo težko. Več je bilo težav s surovinami. Ko je začel, ni bilo lahko dobiti paradižnikove mezge, da ne govorimo o gobicah in kombinaciji treh mok. Dovolj je bilo le soli. Druge surovine so bile v Trstu; Pino pa v Kopru, na drugi strani meje. »Moralimo se znajti. Pomagali smo si s prijatelji in sorodniki in njihovimi prepustnicami ter iznajdljivostjo, saj smo morali po surovine hoditi čez mejo. Boriti se je bilo treba vsak dan.«

Ko se Pino spomni časov, kako ga je privijala davkarija, kako sta se s tedanjim predsednikom obrtne zbornice in pobudnikom ustanovitve prve obrtne cone v Jugoslaviji Brankom Popovičem (znamenitim koprskim steklarjem, iskrenim borcem za

pravice zasebnikov in uspešnih poslovnežev, v »družbenem sektorju« in politiki izjemno spoštovanem in uspešnem očetu današnjega koprškega župana Borisa Popoviča) zavzemala za obrtnike, ne more mimo tega, da so včasih zasebniki lahko imeli največ tri zaposlene; idej za delo in razvoj pa več kot preveč. »Sistem je zaviral razvoj. Mladim o tem danes ni treba razmišljati,« pravi Pino. Svojci niso mogli biti zaposleni pri obrtniku, če so pa delali, jim delovna doba ni tekla. »Jaz sem moral ženi Jožici 16 let kupiti. Da je trdo delala z mano, se nikjer ni upoštevalo, čeprav več kot tri delavce nisi smel imeti zaposlene. Šele kasneje smo dosegli spremembe,« pravi Pino.

Stanislav Velikonja je mnoga leta slovel kot nepogrešljivi serviser kavnih strojev in še danes redno prihaja v delavnico, v kateri ga je nasledil sin Mauro.

Drugi serviser je **Božidar Luzar**, še posebej znan kot inovator. Danes sicer upokojen, a še vedno neumorni motor Emonca. Lahko bi rekli, da je zgodba Božidarja Luzarja tipična zgodba o človeku, ki je začel iz nič. V Koper je prišel 1956. leta in se v hotelu Triglav zaposlil kot vzdrževalec. Tedaj so v hotelskem podjetju imeli tri stroje za espresso kavo in nekaj hladilnih naprav. Vse so na popravila vozili v Italijo in direktor se je odločil, da mora Božidar na specializacijo. Nekaj časa je bil v Milanu, potem pa še na servisu Faeme v Trstu. Ob tem ko se spominja, kako je nabiral znanje, ne pozabi povedati tega, da za prenočišče denarja ni imel in da je prenočeval kar v kombiju, ki ga je imel lastnik servisa. Kombi sta si delila on in lastnikov pes Rex. »Prve dni je Rex malo renčal, potem se je pa navadil in po tednu dni brez mene sploh ni šel spat,« pravi Luzar, ki se je po italijanski izkušnji kalil še v Beogradu, da je dobrodu spoznal tudi hladilne naprave. Bil je pravi mojster in je ob rednem delu v hotelu opravil tudi kakšno priložnostno delo.

Zlasti za slaščičarje in gostilničarje. In prišlo je leto 1967, ko je šel direktor, ki ga je sprejel v službo, v pokoj, Božidar pa se je odločil za zasebnštvo. »Prijavljen sem bil kot vzdrževalec in za Emono sem vzdrževal kavne stroje po vsej Primorski in tja do Karlobaga na Hrvaškem. Dela je bilo kar precej, še vedno pa sem našel čas, da sem napravil tudi kakšno hladilno napravo za sladoled. Proizvajati sam sicer nisem smel, toda vedno se je dalo kaj narediti, najti kakšno luknjo,« se spominja Luzar.

Prišlo je leto 1978, ko so v tedanji Jugoslaviji prepovedali uvoz kavnih strojev. Božidar Luzar se je na predlog Emone lotil konstruiranja lastnega kavnega stroja in 1979. leta je naredil prvega Emonca. Kavni stroj je razvil do te mere, da ga je prodajal tudi v ZDA. Kot pravi, sam ni šel v ZDA, pač pa so Američani prišli k njemu, vsega pa je bila »kriva« Eureka, svetovni salon izumiteljev, inovatorjev v Bruslju, kjer je Božo krepko unovčil svojo inovatorsko žilico. Leta 1988 mu je mednarodna žirija podelila dve zlati medalji, in sicer za brusilni strojček za motorne žage in stroj za kuhanje espresso kave mini Emonec. Dve leti kasneje je dobil tretjo zlato medaljo Eureka za celostno komercialno uspešno proizvodnjo in srebrno medaljo za sistem števecv na stroju Emonec za kavo.

Leta 1991 je Božidar postal častni član Eureka, belgijska vlada pa mu je podelila zlati križec viteza kot najuspešnejšemu inovatorju. Leta 1989 je bil proglašen tudi za inovatorja leta v Sloveniji. Seveda je dobil še kup drugih priznanj in v njegovi vitrini z največjim veseljem pokaže priznanje iz Minnesote, kjer je v Združenih državah Amerike med 740 proizvajalci z vsega sveta prejel priznanje za drugo mesto v kakovosti za stroj za pripravo espresso kave Emonec.

Brez prepričanja, da je treba zaslužek vlagati najprej v razvoj, ne pa v razkošje, Božidar Luzar danes ne bi za seboj imel tovarne kavnih strojev, pražarne kave, pivovarne in ugleda uspešnega podjetnika, enega od tistih, ki so z inovativnostjo iz obrtniških vrst preskočili v »drugi svet«.

Vojko Kljun

Pekarna Kljun Družina je ključ do uspeha

»Nonoti gradijo, sinovi vzdržujejo, vnuki uničijo, pravi star italijanski pregovor, a mi tega ne bomo dovolili,« pravijo pri Kljunovih. Prav nasprotno! Pravkar se otroka Dejan in Samanta pripravljata na prevzem obrti. Še naprej bosta razvijala pekarsko tradicijo, ki je pri Kljunovih doma že 20 let.

Zgodba se je začela, ko sta se Angela in Vojko odločila, da odpreda dejavnost. Ravno so gradili hišo in vedeli so, da bo zraven nje nastala obrt. Toda kakšna? Začetna ideja je bila, da bi se ukvarjali s plastiko, a nek dopustniški dopoldan v Karlobagu, kjer so čakali na sveže dobrote pred pekarno, je bil usoden in odločil so se – imeli bomo pekarno! In mirno lahko rečemo, da je bila takrat to pogumna odločitev. Pred 20-imi leti namreč je na Obali obratovala le še ena zasebna pekarna.

Vojko je bil električar. Z ženo sta opravila vse potrebne izpite in veliko sta se učila, tako da sta danes ena najuspešnejših zasebnih pekarn na Obali. V pekarni Kljun je trenutno 13 zaposlenih. V poletni sezoni, ko je dela več, pa pridejo pomagati še študentje. Dela se od ranega jutra, peki tudi celo noč. Izdelke prodajajo v treh

prodajalnah, potujoča pekarna pa vse od Pirana do Podgorja. Sicer pa 90% vseh dobaviteljev predstavljajo gostinci. Največ njihovega kruha gre v restavracije s hitro prehrano. Njihov adut so mlečni kruh, boboli, ržen težki. Zaradi odprtja velikih trgovskih centrov, kjer so pogoji za prodajo prestrogi, pa je prodaja nekoliko upadla. Ob tem se Vojko zelo rad spominja Jestvine, ki je zdaj več ni in ki je njihove izdelke dobro prodajala: »Zdaj nam dajo vedeti, da za nas, majhne obrtnike, ni več prostora. Potrebno se je prilagajati. Vsi bi radi imeli vedno nižje cene in vedno več novosti. Trg je postal neizprosni in za nas je pravi izziv. Leta 2007, na primer, se je moka podražila za 75%, cena izdelkov pa je zrasla le za dobre 3%. To nas je malo ustavilo.« Dejavnosti to ni ogrozilo, a časi so težki. Pa še država z njenimi slabimi pogoji olajšav je naredila svoje.

V nasprotju s tem pa njihove kombije z značilno melodijo, ki jo je izbral sin Dejan, prav radi vidijo po vaseh, ki so od teh trgovskih velikanov precej oddaljene. Vojko se še vedno spominja svojega prvega izdelka, ki ga je zamesil in prodal: »To je bila nekakšna italijanska štručka, ki se drobi. Ta je bila takoj uspešnica. Ljudje jo radi kupujejo še danes.« Tudi tega recepta se je sin Dejan, ki je tudi električar po poklicu, naučil od očeta. »S sestro Samanto se prevzema obrti ne bojiva. Učila sva se od staršev in skupaj se bova trudila še naprej za naše otroke. Če bodo to želeli, seveda,« je še povedal. Je pa to, da je obrt družinska, večkrat tudi naporno. Delajo vse dni v letu, razen prvega januarja. Na dopustu vsi skupaj že dolgo niso bili. Vojko ponosa ni mogel skriti: »Občutek, da otroci nadaljujejo tvoje delo, je vse kar si lahko starš želi. Da bi le šlo tako dobro naprej!« In to družini Kljun želimo tudi mi!

Sandiline d.o.o. Med našimi strankami imamo tudi olimpijske prvake!

Sandi Ljutić

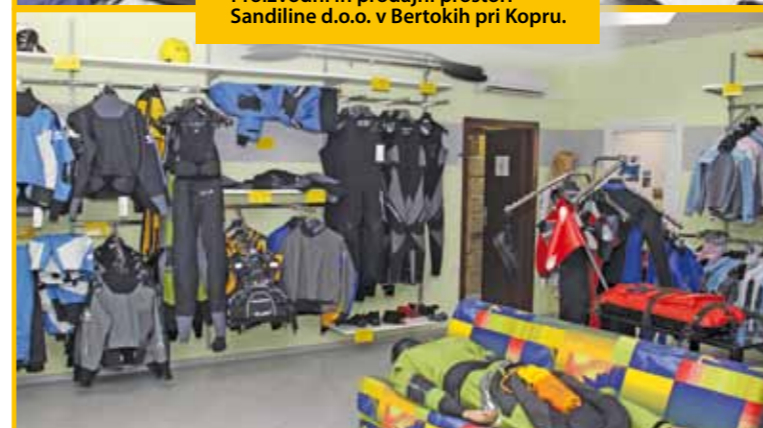
Uspehu je ime Sandi line d.o.o. in je svetovno znana in priznana blagovna znamka, ki ima sedež v Bertokih. 17 zaposlenih vsak dan razvija dejavnost proizvodnje in ustvarjanja novih programov športnih oblek za potapljaštvo, deskanje na vodi, kajakaštvo, jadrnanje in druge vodne športe. Izdelki so vrhunske kakovosti. Delajo z najnovejšimi zračnimi neoprenskimi materiali.

»Sodelujemo z japonsko tovarno, ki nam pomaga, da uveljavimo svoje zahteve,« pravi Sandi Ljutić, lastnik ter nekoč in še vedno navdušen športnik, ki je pred več kot 20-imi leti s prijatelji dobil

idejo, da bi obleke, ki jih športniki potrebujejo, izdelovali kar sami. Pravzaprav je bilo »krivo« prav navdušenje nad vodnimi športi, je povedal: »Če tega nimaš rad in se s tem ne ukvarjaš, ne moreš vedeti, kaj vse lahko športnik potrebuje. Takrat se je težko dobilo dobre obleke. Dostopnih proizvajalcev je bilo malo in zato smo se odločili, da zaženemo to dejavnost sami. Jaz sem to priložnost zagrabil.« A začetki so bili vse prej kot lahki, je še povedal Sandi: »Vse smo

Proizvodni in prodajni prostori Sandiline d.o.o. v Bertokih pri Kopru.

morali uvažati. Vse je bilo bolj komplicirano. Od uvoza, stroškov, dajatev, carinjenja. Bili so trenutki, ko sem vse hotel opustiti. Bil sem navdušen, utrujen, a sem vztrajal.« In izkazalo se je, da je bila to prava poteza. Prvotno so se ukvarjali z opremo za surfanje, potem pa ponudbo razširili. To je bila tudi posledica novih trgov: »Iskali smo tržno nišo in se prepustili temu toku. To je edina pot, glede na to, da imamo podjetniki slabo podporo države. Sploh pa majhni podjetniki.«

Zdaj njihove izdelke najdemo povsod po svetu. Še vedno so navezani na Slovenijo, ki je matični trg, a v roku 5-ih let nameravajo halo, v kateri so zdaj, spremeniti v razvojni laboratorij. V njem bi preizkušali nove materiale, izdelovali obleke za t.i. promotorje, ki jih imajo povsod po svetu. 90% izdelkov izvažajo, namenjeni so vrhunskim športnikom. Imajo usklajen tekmovalni team, ki njihove izdelke promovira povsod.

Blagovna znamka Sandi line je letos imela prav poseben promocijski team. Na olimpijskih igrah v Pekingu so oblekli 27 držav, prejeli so 11 medalj, več kot 100 tekmovalcev je nosilo njihovo opremo z logotipi. »Vsaka medalja je bila tudi potrdilo za nas,« je ponosen Sandi. Po vseh teh uspehih, se lahko vprašamo »Kam dlje še lahko gre?« Na to nam je odgovoril Sandi sam: »Čas je, da se posvetimo širšemu krogu športnikov. Med vrhunskimi športniki je naša blagovna znamka že dobro uveljavljena, zato želimo naše izdelke približati vsem, ki se z vodnimi športi ukvarjajo tudi rekreativno.« Glede na to, da je Sandi rad obkrožen z mladimi sodelavci, ki mu dajejo energijo in elan, mu bo to prav gotovo uspelo.

Moplas d.o.o. Nekoč majhni, zdaj uveljavljeni in konkurenčni.

Lilijana Mikolić

Za obrtnike in male podjetnike je gospodarska kriza velika preizkušnja. Tudi za podjetje Moplas kovinoplastika d.o.o. je tako. A z dobrim delom in razvijanjem podjetja bo ta kriza zanje prej izziv kot težava. To dokazujejo tudi s tem, da so še edino delujoče podjetje, ki je v času ACK-ja svoja vrata odprlo v koprskem zaledju z namenom njegovega oživljanja. Še danes je večina od vseh 13-ih zaposlenih domačinov, je povedala direktorica Lilijana Paliska. Lastnik Moplasa pa sta od leta 1991 njen oče Marjan Mikolić in Josip Šavron.

Med največjimi dosežki je prav gotovo letošnja selitev v nove prostore v Brezovici. Podjetje, v katerem sta zaposlena tudi Lilijanin brat in mož, je prej obratovalo v prostorih stare Osnovne šole Gradin: »To je bil pogoj našega glavnega kupca. Gradnja je trajala dobri 2 leti in zdaj smo na nov objekt prav ponosni! Proizvodnja lepo teče.« Gospodarska kriza pa vseeno kaže zobe, še pove Lilijana: »Večinoma delamo za avtomobilsko industrijo. Delali smo tudi za večjega kupca v Nemčiji, za katerega smo izdelovali sonde za merjenje temperature v metalurgiji, a se nam že nekaj časa ni oglasil. Pa tudi drugače je nekaj težav s plačili. Naročila prihajajo, za plačila pa se moramo včasih malo skregati.«

V podjetju Moplas so usmerjeni v proizvodnjo tehničnih izdelkov za brizganje plastičnih mas. V prihodnje pa bi radi obseg dela popestrili: »Radi bi prodali na tuji trg, najraje v Nemčijo. Zato

Sodobni proizvodni in poslovni prostori Moplasa v Brezovici pri Gradinu

trenutno načrtujemo ureditev spletne strani. Želimo začeti delati tudi na kakšnem drugem področju, na primer za kozmetiko, telefonijo, elektrotehniko, prehrambeno industrijo. Imamo pa še en projekt v teku: izdelovali promocijska darila iz plastike. Počasi pa bo potrebno tudi obnoviti tehnologijo in povečali podjetje.«

Načrtov je polno. Kar pa kaže na to, da jih niti trenutne gospodarske razmere ne morejo ustaviti. Tako kot tudi ne kriza pred petimi leti. »Zaposlene smo že hoteli dati na zavod,« je še povedala Lilijana, »Res, hoteli smo že zapreti. Nato pa se nam je ponudila priložnost s večjim nemškimi podjetjem in smo morali zaposlene celo podvojiti. V prihodnje pa bo treba zaposliti še kakšnega.« Poleg vsega pa se veliko tudi izobražujejo, sledijo novostim in so v koraku s časom.

Podjetje Moplas se torej ni vdalo in se razvija naprej. Zdaj prebiva v Brezovici, v popolnoma novem objektu, ki še posebej za očeta, Marjana Mikoliča, predstavlja uresničitev njegovih želja. »Vedno si je želel, da bi naredili poslovni objekt in da bi bila midva z bratom preskrbljena. Začeli smo kot majhno podjetje, zdaj pa smo podjetje uveljavljeno na širšem trgu,« je s ponosom še povedala Lilijana.

Subija Tajroski Začel sem s 100 markami, danes imam več kot 100 zaposlenih

Zgodba našega člana Subije Tajroskega je taka, kot smo jo navajeni gledati v filmih ali pa brati v romanih. Subija Tajroski je v zgodnjih

90. letih prišel v Slovenijo iz majhne makedonske vasice Struga. Je tretji od 4-ih bratov. Starše so izgubili zelo zgodaj in glede na to, da sta bila starejša brata že preskrbljena, je Subija skrbel za najmlajšega. Edina pot, ki jim je takrat omogočala preživetje, je bila pot v Slovenijo v upanju, da tukaj dobi delo in tako poskrbi za družino. Vsak prihranjen (takrat še) tolar je vlagal v nepremičnine. »Mislim sem si, da je tak način investiranja najbolj primeren. Vedel sem, da bom ta denar zapravil, če ga ne bom vlagal v nekaj tako gotovega. Tudi kasneje, ko sem imel že zaposlene, se mi je zdelo boljše, da raje kupim stanovanje in jih vselim notri, kot pa da plačujem drage najemnine,« je enega od ključev do uspeha pojasnil Subija. Svoje podjetje Sead gradbeništvo in trgovina d.o.o. je odprl leta 1997. Postopoma je v delo vključil vse brate in v najboljših časih je to podjetje zaposlovalo tudi več kot 120 ljudi: »Zdaj jih imam nekaj čez 80, saj se gospodarska kriza kaže tudi na našem področju. Nekje lani avgusta sta prodaja in število naročil začela upadati.«

V sproščenem vzdušju na Bosporju v Turčiji. Z leve: slovenski ambasador v Turčiji, turški spremljevalec, predsednik RS Danilo Türk, Subija Tajroski in predstavnik avtoprevoznikov Draganovič.

Posebno prelomnico v dolgoletnem poslovanju pa za Subijo predstavlja letošnji prvi april. Ker imamo po stari navadi ta dan za praznik šaljivcev, je tako ta dan vzel tudi on. Ko je dobil telefonski klic z Urada predsednika Republike Slovenije, da je povabljen v posebno delegacijo, ki naj bi maja meseca predsednika Danila Türka spremljala na gospodarski forum v Bolgarijo in Turčijo, je mislil, da je to le neslana šala: »Tako sem šel k Elide na zbornico in ona o tem ni vedela nič. Zato sem si mislil, da se me je le kdo privoščil za prvi april. Naslednji dan pa me je ena gospodična spet poklicala, mi povedala, da to ni šala in da imam nekaj dni časa za se odločiti. Po elektronski pošti sem dobil tudi uradno vabilo.« In tako se je Subija konec maja pridružil 60-članski delegaciji, ki so jo sestavljali uspešni slovenski podjetniki in visoki državni predstavniki. Najprej so odšli v Bolgarijo, potem za nekaj dni v Turčijo, ki je Subijo navdušila: »Tam so zelo napredni kar se tiče gradbeništva. V zadnjih letih so ogromno pozidali, obvladajo moderne tehnologije in tudi podjetniške prijeme. Veliko sem se naučil.« Kot kaže pa se pomembni obiski in potovanja za Subijo letos ne bodo končala.

Pravzaprav so se šele dobro začela. Julija je vabljen v Libijo, potem v Azerbajdžan in tudi Tadžikistan. Tokrat bo potoval v družbi premierja Boruta Pahorja. »Vem, da bo to morda sprožilo zavist kakšnega kolega, a že zdavnaj sem se naučil, da je sovražnikov prav toliko kot prijateljev, če ne še več,« še pove Subija in doda stari rek: »Bog naj da zlato žlico vsakemu mojemu sovražniku, da me le-ta pusti pri miru.« Se je pa to mednarodno srečanje izkazalo tudi kot odlična poslovna priložnost. Subija je ob tej priložnosti spoznal veliko podjetnikov in predstavnikov podjetij, s katerimi bo po vsej verjetnosti v prihodnje spletel poslovne vezi. Tako nam je povedal Subija. Pravljuje, ki niso pravljice, se lahko zgodijo vsakomur in kot pravi sam Subija: »Ima Boga za svakoga!«

Slavnostna skupščina OOOZ Koper

Slavnostna skupščina Območne obrtno-podjetniške zbornice Koper v znamenju preteklosti, sedanjosti in prihodnosti

V petek, 22. maja 2009, smo v zeleni dvorani koprškega obrtniškega doma s slavnostno skupščino obeležili 30 let organiziranosti koprskih obrtnikov – 30 let Območne obrtno-podjetniške zbornice Koper. Začeli smo pred 30-imi leti v treh majhnih pisarnah, ki so skupaj merile kakšnih 30 kvadratnih metrov površine. Danes nas je več kot 1600, imamo nove prostore na Staničevem trgu, gradijo sodobni poslovni prostori v novi nastajajoči obrtni coni na Srminu. Na slavnostni skupščini smo imeli priložnost obeležiti vse te in tudi druge pomembne korake na tej skupni prehojeni poti.

Med gosti je bil tudi podpredsednik skupščine Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije Viktor Barlič, ki je prisotne opomnil na pomanjkljivo zakonodajo, ki še posebej malim in srednjim podjetnikom ni naklonjena in opozoril na zahteve, ki jih obrtniki vedno znova naslavljajo na vlado: »Vlada je na zadnjih Dnevh obrti, ki so bili v Portorožu, slišala 116 naših zahtev. Nanašajo se predvsem na zakonodajo, ki jo je vsekakor potrebno spremeniti. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije se že 40 let prizadeva za boljši položaj obrtnikov, za boljše pogoje dela in za obrtnikom bolj ugodno finančno obravnavo. Še naprej bomo morali znati lobirati.«

Na to, da so obrtniki temelj slovenskega gospodarstva je poudaril tudi župan Mestne občine Koper Boris Popovič, ki je vabljeni pozdravil tudi kot podjetnik in kot sin Branka Popoviča, obrtnika in prvega predsednika koprške Obrtne zbornice, ki je pomagal orati ledino, ko so se koprski obrtniki šele začeli uveljavljati. »Koprška območna Obrtno-podjetniška zbornica je danes med največjimi v Sloveniji,« je povedal in dodal še zadnje informacije o nastajanju težko pričakovane obrtne cone. »Cono smo že komunalno opremili,« je obrtnikom pojasnil župan. Zdaj pa delajo še na povezavah. Ureajo cestne povezave, poskrbeli so za elektriko, plin, vodo in druge napeljave. Čaka jih ureditev parkirnih prostorov in potem se lahko gradnja novih gospodarskih objektov začne, je potrdil župan. »Vem, da ste jo dolgo čakali in nekateri ste že izgubljali potrpljenje, a hkrati se vam zahvaljujem, da ste v ta projekt vseeno verjeli in niste izgubili upanja. Soočali smo se s številnimi težavami, vmes pa so bila še pogajanja z Direkcijo za ceste, DARS-om ter zasebniki, s katerimi smo zamenjali zemljišča.« Naš predsednik Vladimir Ražmanu je nato od Popoviča sprejel posebno občinsko priznanje in tudi Zlato sonce Mestne občine Koper. Predstavnikom koprške Obrtno-podjetniške zbornice se je za odlično sodelovanje v govoru zahvalil tudi predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Piran Pavel Lovrečič, ki je v imenu svoje zbornice in OOOZ Izola čestital koprski zbornici ob visokem jubileju in izročil predsedniku sliko oljke.

Sledilo je podeljevanje jubilejnih in posebnih priložnostnih priznanj, ki jih je bilo letos res veliko. Vsem še enkrat čestitamo!

Slavnostne skupščine OOOZ Koper so se udeležili župan MO Koper Boris Popovič, podpredsednik skupščine OZZ Viktor Barlič, predsednik OOOZ Piran Pavle Lovrečič in mnogi drugi gostje.

S slavnostne skupščine ob 30-letnici OOO Koper

Dobitniki priznanj za 20-letno opravljanje dejavnosti

Župan Boris Popovič izroča priznanje MO Koper predsedniku OOO Koper Vladimirju Ražmanu

Dobitniki priznanj za 20-letno opravljanje dejavnosti

Naziv Častnega člana OOO Koper je prejel Rafael Srabotič

Dobitniki priznanj za 30-letno opravljanje dejavnosti

Valentin Prelovec se je zahvalil v imenu vseh, ki so dobili posebno priznanje ob 30-letnici OOO Koper

Dobitniki priznanj za 40-letno opravljanje dejavnosti

Radenko Hrvatn iz gostilne Hrvatn iz Jelarjev je prejel priznanje za 80-letno delovanje obratovalnice